

Filosofisch leerhuis 2012: Wat is er nu nodig?

Op wat voor tijd leven wij, wat is er nu nodig en wat kunnen wij doen?

Rond deze vraag verzamelen wij ons om tot een nieuw, eigentijds antwoord te komen waarmee we terug kunnen keren naar onze context en richting kunnen geven aan de ontwikkelingen die daar plaatsvinden en waar we deel van zijn.

Wat is een leerhuis?

Het leerhuis is van oorsprong een joodse instelling waar mensen zich gezamenlijk buigen over de Thora en haar actuele betekenis onderzoeken. Kennisoverdracht en de dialoog zijn daarbij de voertuigen voor ontwikkeling van de levensfilosofie en het overdragen van traditie.

Waarom dit leerhuis?

We leven in een onzekere, onoverzichtelijke en uitdagende tijd. Een tijd die vraagt om kennis, verbinding en nieuwe ideeën. Het doel van het leerhuis sluit aan op dit appèl en op de traditie van het joodse leerhuis: door kennisoverdracht en dialoog komen tot een levensfilosofie die ingebed is in de traditie en die past bij de ontwikkelingen van nu.

Het filosofisch leerhuis 2011 bood een programma waarin verschillende leraren hun perspectief gaven op de vraag: Wat is er nu nodig? We onderzochten in de breedte.

Het leerhuis 2012 gaat de diepte in: in plaats van zes perspectieven van verschillende leraren, buigen we ons nu over zes onderwerpen met één leraar. Deze leraar zal ons tijdens zes lezingen zijn visie op de werkelijkheid geven voor wat betreft de maatschappelijke, culturele en politieke veranderingen die plaatsvinden in onze samenleving.

Aan de hand van dit confronterend perspectief op economie, media, politiek, cultuur, veiligheid, democratie en vrijheid/individualisme gaan we met elkaar in dialoog om uiteindelijk het antwoord te vinden op de vraag: wat is er nu nodig?

Agenda in 2012

Na een succesvolle serie in Utrecht, bieden we deze reeks nu ook aan in Amsterdam.

- 5 september **cultuur:** in wat voor tijd leven wij en wie zijn wij?
- 19 september **economie:** in welke mate mag de economie ingrijpen in ons leven?
- 3 oktober **politiek en democratie:** wat is ervoor nodig om onze democratie te waarborgen en wat kunnen wij daaraan doen?
- 17 oktober **media:** op welke manier kunnen media bijdragen aan een inhoudelijke en objectieve uitwisseling van inzichten zodat dit democratie en samenleven ten goede kan komen?
- 31 oktober **veiligheid, controle en toezicht:** wat is vrijheid eigenlijk? Bestaat de vrije wil nog wel? Hoe kunnen we vrijheid in democratische zin blijven waarborgen?
- 14 november **conclusie:** wat is er nu dus nodig en wat kunnen wij doen?

Hoe vullen we het in?

Het programma bestaat uit zes avonden. De avond is als volgt opgebouwd:

Deel I: inleiding Jikke de Ruiter

Deel II: lezing door Robin Brouwer

Deel III: dialoog tussen deelnemers in kleine groepen onder begeleiding van Jikke de Ruiter

Praktische informatie

Locatie:

de bovenzaal van de Thomaskerk in Amsterdam
Prinses Irenestraat 36, 1077 WX Amsterdam

Vervoer:

met openbaar vervoer: de Thomaskerk ligt in zone 5714 Amsterdam Zuid nabij NS station Amsterdam Zuid WTC

met de auto: er is parkeergelegenheid (betalen tot 21.00) tegenover de kerk en bij de toegang tot het Zuidplein (WTC).

Tijden

- ontvangst 19.00 uur
- aanvang 19.30 uur
- einde 21.30 uur

Kosten

De kosten voor het meedoen aan het gehele programma zijn per deelnemer € 175 (excl. BTW). Als je je hebt aangemeld, ontvang je een factuur.

Aanmelding

Je kunt je aanmelden door een email te sturen met je gegevens naar: mail@jikkederuiter.nl.

Het programma

(1) Cultuur

Onze cultuur heeft in korte tijd een enorme verandering doorgemaakt. De zuilen maakten plaats voor een individualistische oriëntatie op het samenleven. Collectief gedeelde waarden, sociale controle en duidelijk herkenbare sociale klassen behoren definitief tot het verleden. Aan de hand van een beschouwing op onze recente geschiedenis proberen we de contouren te schetsen van onze huidige 'postmoderne' cultuur. Vraag die hierbij centraal staat: **in wat voor tijd leven wij en wie zijn wij?**

(2) Economie

Het neoliberale 'Angelsaksische' economische model werd in de jaren negentig geïntroduceerd. Een vrijere markt en het economiseren van allerlei sociale en culturele sectoren moest leiden tot meer welvaart, minder bureaucratie en meer vrijheid. Gekeken zal worden naar de kwaliteit van de vrijheid die door de neoliberalisering van de samenleving teweeg werd gebracht. Het neoliberale mantra: 'markt=vrijheid=democratie' zal aan de hand van recent onderzoek op het terrein van de economie kritisch worden getoetst. Vraag die hierbij centraal staat: **in welke mate mag de economie in ons leven ingrijpen?**

(3) Politiek en democratie

De veel besproken kloof tussen politiek en burgers blijkt veel minder met het falen van politici of burgers te maken te hebben. De teloorgang van het maatschappelijke middenveld (civil society) en het terugtreden van de overheid (en het democratische besluitvormingsproces) ten gunste van marktontwikkelingen heeft, zo toont recent onderzoek aan, een veel grotere impact op het democratische gehalte van de samenleving. Ook het individualiseringsproces heeft gevolgen gehad voor de mogelijke participatie van burgers ten aanzien van het vormgeven van hun samenleving. Aan de hand van nieuwe feiten op onder andere de terreinen openbaarheid van bestuur en burgerparticipatie zal het democratische proces worden doorgelicht. Vraag die hierbij centraal staat: **wat is ervoor nodig om onze democratie te waarborgen en wat kunnen wij daaraan doen?**

(4) Media

Door de enorme omzetsnelheid van nieuws en informatie en door de grote financiële belangen die hiermee gemoeid zijn, zijn onderzoeksjournalistiek en het bieden van objectieve informatie steeds moeilijker geworden. De opkomst van de zogenaamde 'meningenjournalistiek' is hier het gevolg van, wat wordt bevestigd door de grote populariteit van de sociale media. Tijdens deze samenkomst zullen we aan de hand van recente feiten nagaan of journalistiek en media nog in staat zullen blijven om burgers objectief te informeren. Ook zullen we ingaan op de invloed die de media uitoefenen op de opinie- en beeldvorming en onze groeiende behoefte om onze meningen via sociale media te uiten. Vraag die hierbij centraal staat: **op welke manier kunnen media bijdragen aan een inhoudelijke en objectieve uitwisseling van inzichten zodat dit democratie en samenleven ten goede kan komen?**

(5) Veiligheid, controle en toezicht

Vrijheid en veiligheid zijn toonaangevende issues in de samenleving van vandaag en verkeren op gespannen voet met elkaar. Aan de hand van recent onderzoek uit de criminologie zullen we ingaan op allerlei beveiligingsmaatregelen en controlesystemen die zich aan het democratische toezicht onttrekken en een steeds grotere impact op het leven van burgers hebben. De vragen die hierbij centraal staan zijn: **wat is vrijheid eigenlijk? Bestaat de vrije wil nog wel? Hoe kunnen we vrijheid in democratische zin blijven waarborgen?**

(6) Slotbijeenkomst

Op basis van de verkregen inzichten over de stand van zaken van onze huidige samenleving en de eerdere gesprekken die wij hierover met elkaar hebben gevoerd, zullen we met elkaar in dialoog gaan over de vraag: **wat is er nu nodig en wat kunnen wij doen?**

Leraar: Robin Brouwer

Drs. Robin Brouwer is maatschappijfilosoof en verbonden aan de Liberticide werkgroep voor maatschappijanalyse. Hij is gespecialiseerd in de analyse van onze huidige tijd aan de hand van een interdisciplinaire benadering waarin actuele kennis uit de politicologie, criminologie, economie, mediatheorie en filosofie verbonden worden. Hij werkt voor het Instituut voor Filosofie en is gastdocent aan verschillende universiteiten en academies.

Hij heeft het Robin Brouwer Collective opgericht van waaruit hij bedrijven, overheden en NGO's adviseert over een duurzame aansluiting op de huidige samenleving. Recente publicaties: Liberticide. Kritische reflecties op het neoliberalisme (samen met Tiers Bakker, Uitgeverij IJzer, Utrecht 2008)

Facilitator: Jikke de Ruiter

Drs. Jikke de Ruiter is neerlandica, specialist in mondelinge communicatie, dialoogfacilitator en begeleider van duurzame (organisatie-)ontwikkeling. Zij heeft in 2004 het bureau Comtab opgericht van waaruit zij communicatietrainingen, workshops en seminars organiseert en uitvoert. Onder haar eigen naam organiseert ze leerhuizen en bijeenkomsten met als doel kennis te vergaren en de dialoog te bevorderen om zo bij te dragen aan een zinvolle ontwikkeling van onze samenleving .

Jikke de Ruiter